

Inskriptioner och verser på ringklockor i Östergötland. : Fm 29.

Jern, Johan Henrik,

HS Fm 29.

National Library
of Sweden

Riks-Bibliotheket.
STOCKHOLM.

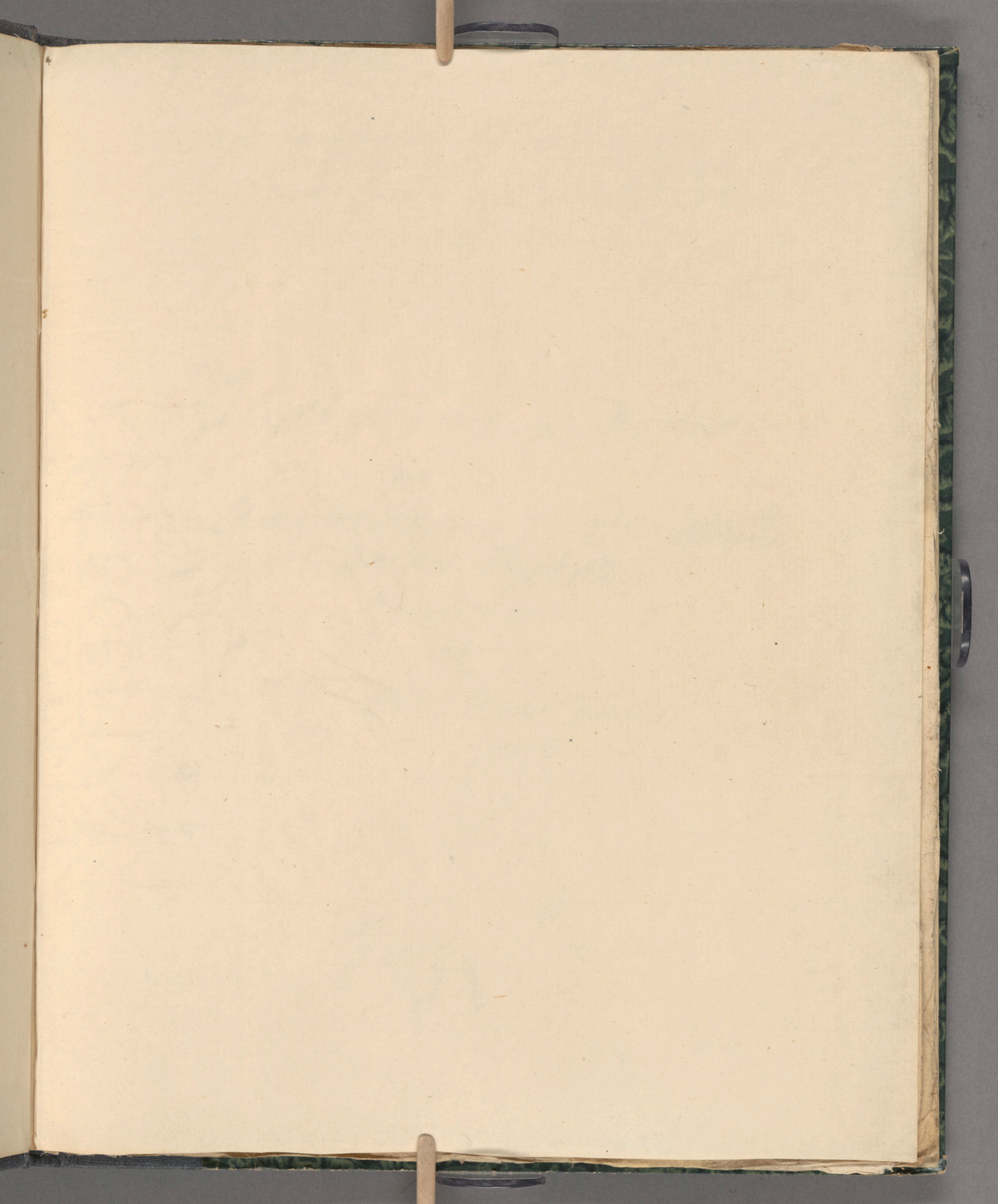
Handskrifter.

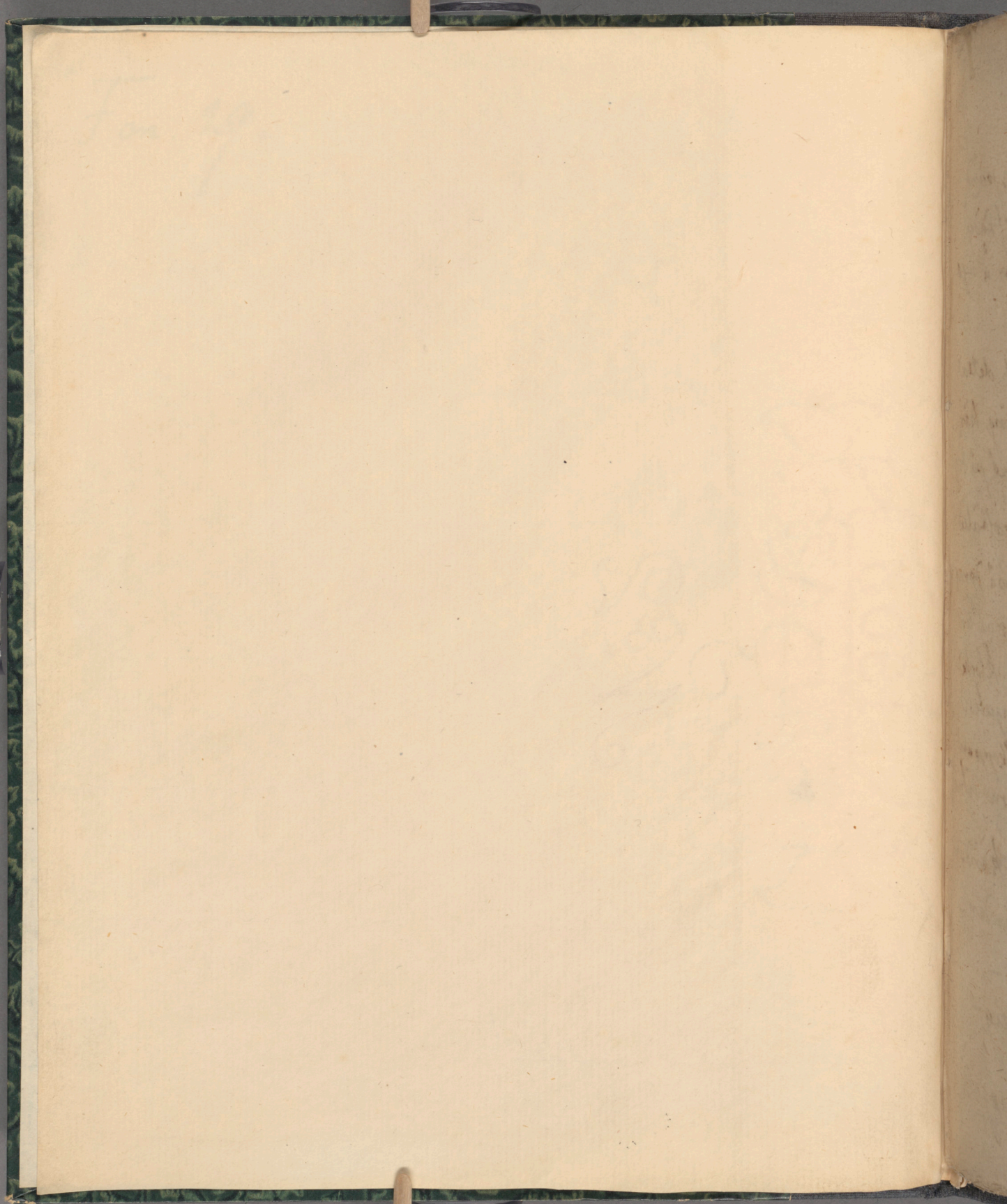
Fornbunk.

Fornlemn.

N:o. *Fm. 29.*

*
Feb. 29.

Inscriptioner och Wärfar
på

Ring-kläckorna i Östergötland
Första Stycket.
samlade
af

Joh: Henr. Fern.
1797.

f 1797

I Linköpings domkyrko torn.

1) Stor-klockan om några oss 30 Sk. pund
guten i Linköping 1624, omguten därstädy
1667- hvilket misslyckades, hvarför hon å nys
omgöts 1668. rennade åter 1759.

2) St. Lars klockan som berättas fått detta
namnet däraf at St. Lars församling här
städes gifvit den till dom=kyrkan, at på den
ansienlige oss stora kyrkogård få lägersstäle
at sina döda, emedan ingen Graf på deras
egen kyrko-gård kan. Snarare öppnas, an
horo beifver uppfyllt med vatten. Denna klocka
väger 11 oss $\frac{1}{2}$ Sk. pund: guten 1624, omguten
at 1711. hvarom då varande Biskoppen
Dout Haqu. Spegels nedan skrifne Rimmen vitna

När Konung Carl var vida kändor
När Pessen smittat Sverges Länder -
När all Europa förde krig -
I Norköping man gjorde mig -

1711

Haquiro. Spegels.

På kläckans pär vidare

Jag är af gammal befeven ny
mitt ljud kan höras upp i speg
Men när som folk till kyrkan går
Och genom tronas det förmår
at ton oss fäng blir hörd hos Gud,
Då är det bättre än mitt ljud -

3) Böve-kläckan guten 1632, omguten 1698.

4) Draff-kläckan guten 1578 -

I Sancte Olofs torn i Norköping

Uti detta torn hänga 4 kläckor af
olika vikt och storlek, som utom vackra
Lirator, hafva fina påskrifter -

Vårsta kläckan väger 3 Sk. pund 5 1/2 lott
på hvilken lyses öfverst emell Liratorna
ett del Andra hafver löse Herran Halletijs

Ä ena sidan på
Ahörare mitt ljud
När du med öron hörer -

Så bed af hjertat Gud
at han din fot rätt förer -
Min tjensp är jäga till -
Och kallas Christo Brud -
Din pligt är komma oss
Dig skaffa Himlens Skrud.

å andra sidan:

Auspicio Deo, Regnante Frederico.
semper Augusto.

Provinciarum. Gubernante. Erico Erenstrom
Cofi Urbis.

Jacobo Ekholm. et Ol. Ekerman.

Iterum fusa fuit haec Campana

M. DCC. XXIX d 4 Julii

Accurante Claudio Livio P. P.

Gulens i Nocköping af M. Meltman.

Andra klockan väger 6 Sk. pund 17 $\frac{1}{2}$ Lospund
öfversp par. Soli. Deo. Gloria.

5.
Öi ena fidaro leses.

Esra VIII: XXII.

Manus dei nostri est super omnibus
querentibus ipsum in bonum
Robur autem eius et ira eius super
omnibus deserentibus ipsum —

Öi andra fidaru.

A: M. D. C. C. XIX die XXX Julii, injecta
a Muscovitis flamma, Norcopia cum tem-
plis, omnibusq; ornamentis penitus exusta.

A: M. D. C. C. XX. Urbs aedificari et Ecclesia
deo Coligi iterum coepta. huic are-

Juten i Norcköping af Elias Arenhardt —

Tredje klockan väger 10 Sk. pund 3. 010 $\frac{3}{4}$ Lttö
Överses leser man dessa orden. Glöms aldrig
bedja Gud när hödas får mitt ljud.

Öi ena fidaru står: St. Olofs Herrar kyrkoräder
Salig Probsen David Evenson död 1750 d 14 febr.
Justitie Borgmästern Jacob Ekbon —
Kadman Sven Nyörkman.

Rådman Sven Ridder-

Höfr. Comis. Petter Wetterberg.

Handelsman Joh. Kjellman.

Handelsm. och Solags Bokhåll. Eric; Lundgren.

Handelsman Petter Alger.

Guldsmids Alderman Joh. Berg Peterson

Commissarien och kyrko. Notar. Joh. Nilsson.

Nedersta omkring -

Guds seende öga och mäktiga hand -

Bevara mig frälsa för eld och brand -

Guten i Norköping 1751. d 21 Aug. af Magnus

Kultman -

Fjärde klockan väger 15 Skepsund $7\frac{3}{4}$ Ltt

och ses aldrig öfver på henne.

Helig. Helig. Helig. är Herrens Zebaoth

Hela Jorden är full med hans äro -

A ena sidan leses.

När i-redrig ned af Ironen går

och Adolph i-redrig spiran får -

9.
Göts jag af hena Hjorden
Den Kristus med sin blod så röd
Förvärfval från en evig död -
Oro är det Herde vorden -
När kläpper på min sida slår -
När Zions folk ett tecken får -
At uppå till Guds gårdar -
Oro höra Herrans helga ord
Eller oro om någon död är spord.
Med Gud at han dig vördar -

Å andra sidan är följande anseknadt.

Stadens Magistrat består af Serje
Justitia Borgmästaren Jacob Ekbon
Handl. och Politis Borgmest. Guss. Henric
Hökerstedt.

Rådsmännen: Petter Martensson
Hans Lindstedt.
Clas. Peter. Fank.
Olof Löfgren.
Joachim Wittsbeck.

Petter Bæcker.

Iven Björkman.

Iven Ridder.

Stadssecretären Der Serbachiug-

Nederst omkring brædder-

Med denna rånd jag beunden är oss

Hör till oss af mitt ljud nu lär, ad älyka
håller väl tillförlitman
vätte hvarannan

I St Hedvigs de tyska kyrk. iornel i Norrköping.

I iornel är alenast en enda klocka,
som väger vid sax 12 Sk. pund oss leses
på henne å ena sidan.

Gott alleine Zu ehren und feiner Gemeine
geheiligtens kircken dienste im Jahr MDCCXX
el 20 dec. unter Fredrics des Ersten, der Schweden
Gothen, und Wenden Gros mächtigsten Königs
Regierung, als vorkhin MDCCXIX den
30 Julii der Moschovitsche Muhl und Mordbräu

9. 11.
Norköping. Zusamt dieser Teuffchen St. Ned-
vigs Kirche gänzlich eingegoffert hatte,
diese Glocke von Zerschmolzenen Erze wider
gegossen worden, zu welcher Zeit waren Prediger
Reinerus Brocman. Henric Joachim Kuth-
Vorscher. Georg J. redr. Körner. Seeholmer.
Henric Kliver, Rathvervanter. Henric Wil-
keno, Anders Spalding, Gillis Jossi, Kaufleute.

Mitt på andra sidan afbildas fräljarn
med Verldsklotet i vänstra handen och
de 4 Evangeliserna, samt Petrus med nyckeln
och Paulus med pärdet i handen. Däromkring
leses. Ehre sey Gott in der Höhe, friede auf
Erden, und den Menschen ein volgefallen.
och där under gegossen in Norköping von
Elias Arenhart.

Ofvromkring kloikan spar: Hosea 6:1 kommet
Wir wollen -- verbinden; och nedan omkring
Psalm Cl:1. Lobet den Herrn in -- den Herrn.

Stora kloster-kyrkan i Wapena.

Uti Jorneret hänga 2^{ne} sköna kläckor;
på den större läser man ofwan omkring
Soli deo Gloria På sidan: Campana Monasterii
Wadspenensis primum fusa A:o M. CCC. XCII.
clenus, cum potentissima Principis Hedvigis
Eleonora Svecorum, Gothorum, Vandalorumque
Reginae sumptibus renovata Holmiae A:o
M. DC. XCVIII.

På den andra kläckan läses å ena sidan
Första och andra versen af Davids 95 Psalm,
därunder står Refusa A:o M. DC. XCVIII—
å andra sidan: Gloria in excelsis deo—
Me fecit Holmiae Gerhart Meijer—

St Petrus de Stads kyrkan i Wapena—

Uti Jorneret, som har ett lågt och flatt tak,
utan spets, äro, utom Urvärket, 3 vackra
kläckor.—

+

På för kläckan står denna inscription

Gustavus Adolphus, Sveciorum, Gothorum
Vandalorumque Rex, Lindorm Ribbing,
Stålhåller oss Lands Herre uti Östergötland
Enoch Haguini G. Pastor. v. Mein Persson
Pemarerer. Lars Svensson. Slotts fogde -
Lars Månsson Arendator. Brodde Svensson
B. Arvid Hakanson. B. Domini. Nicolaus
Emundi R. S. W. Hermann Harder. Hans
Eskilsson R. Anders Svensson Borgare i Norrköping
Johan Larsson Stadskrifvare A:o 1626 -

Mellan-kläckan är utgammal, oss har äfven
omkring en rad med Munkstyt- som åldern
gort oläslig.

Minsta Kläckan har följande Påskrifter -
In incerto habetur, quo primitus tempore
fufum sit os hoc Campanicum nostratearo
a late ruptum, sumptibus Templi Madpenensio
Pastore Petro Hörberg. Consule Hugo Sundvall,
refecit auxilve A:e 1748. Petr. Petrus -

Så vidt din klang oss Gud af luft till öron
Gif Gud ad hjertan må till helig längtan
ett väckas i Guds hus af Himlas pärmaros ton
Sitt lätring, bön oss lof för Zions konungs
thron-

Stenninge Stads kyrka.

I Tornet äro utom urverket, 3 stöna
kläckor, af hvilka den första finnes för
sta gången vara guten år 1468.

Sedan 1718 äro brand, då en del af henne
förfämlades, är hon 2de gånger omgälden-
ors lyses på henne följande inskriptioner
öfver omkring i kranstven står 6te versen
af Davids Psaltar - Nedan omkring brädden.

Bevare Gud vårt land, vårt höga konga hufvud
Lät Norden lysa upp af lifsens klara ljus.
A ene sidan står. fuit fusa hac Campana
a. o. 1468. post combustionem Civitatis. iterum
fusa a. 1718, post semper et totius vici

na tristo incendium: deinde infelici pul-
su fracta A. 1741, post tot discrimina
in pristinum robur composita regnante
F. Frederico I. Governante Provinciam
Christer Henric d' Albedihl, Episcopo -
D. Erico Benzelis. Pastore Carolo J. Menlòs
Guten; Norköping af Magnus Kullman
et andrea Jidan lyses.

Sicce vices rerum, ter tristia fata peregi
Post cineres victrix ad pia sacra voco -
Perpetuo! pietas relegant mea damna

neptes
Quis redeat prisca, qui fuit ante vigor

Quondam posuit Et. Livin
P. P.

Mellanökläckan är oss 2 gånger omguten oss
har denna Påskrift: Auspice Deo, regnante F. riden-
co I Imperator augusto. Ad successorem imperii
designato, Magro, et nomine et ordine principis
Adolpho F. ridenico. Provinciam Governante
Christophoro

Herrico d' Albedih, Consule urbis Fredr. Vesper-
berg iterum ac tertio fusa fuit hac lampara
Acurante Claudio Claudio Livio. V. Pastor-
Ofvan till innoth Krantzen läses v. 1 af David
95 Psalm. Kring Brädden på dessa rimm-
När Sverige bättre tid sin önskte än nu var,
Då födde elden mig på nytt, min gamla far-
kam önskan klinga mer, än ljudet som jag
Så lät O! himmel på, hvad Zacharias spätt-
På minsta kläckans ena sida äro följande rim.
Sew tyngs Åra krig med grufelig brand oss låga
Samt Pest oss hungers nöd fått Svealänder
Oss gud vårt arma land i Ryslad frid bestånt
Till detta Herrans hus oss i synel mig föränt.
Kongl Konst Stats inspectoren vid Stora Koppar-
berget, Herr Eric Gohlberg oss dess kära maka
Velborna fru Catharina Lybecker, för det
han

15. 41.
i denna allhelgona församling vid Skanninge
blifvit uppfödd, oss ad Gud alsmäktig dem,
samt deras kära barn och egendom, under
så många fäderneslandets olyckor, nådeligen
bevarat.

å andra sidan. är gubben hos kongl styck,
gjutaren Mejer änka Catharina Mejer 1721.

Ålycklinge kyrka i kinds härad

Kläckorna hänga i trä-papel - och leses på
den mindre ofvan omkring. Gudi alena ära
och i ena sidan. Omgubben i Norrköping un,
der då varande Probst och Pastor Anders Schön
ling af M. Kullman år 1748. Den större
kläckan har ingen påskrift.

Florne kyrka.

På den större kläckan leses.

Ad minna hjertan på sin Gud med för
ad samankalla hjälp, när eld vil ^{å kalla} öfverfalla

Ad båda det en själ från kroppen taga
ad lik i jordens gömo, det beknas ^{till gud} med
mitt ljud.

Mitt ljud det kallar dig ett bättre ljud
få höra-

sy skynda till det ljud, som dig skall
salig göra-

A: e 1723.

Sirjunn Anex till Norra vi i Tydne.

Kläckorna hänga i Tredspapel - och
på den större står omkring ad tesa
Defuncto Papp. Laur. Lindblom -

Cura Communis Joh. Wigö -

å Kläckans ena sida står -

I-ast älderdömen ej min födelse upskrifvit
så finnes dock bevis ad i tre hundra år
fag troliga har tjent, och ingen skada lidit

Men fick dock öfverligt slag nu i förtiden vår
 Då jag spraxt lagder blef i eld, min trognad
 Som jä mig fött på nytt och jag ej tarfras
 amma-
 flamma-

Å andra sidan. Lese.

Fast jag icke förmår at tala dock jag
 till döda kungar min, Er lefvande ^{kallar} hitopp,
 till Herrans gårdar, där Guds helge and
 Des trognad, at de ej må ^{högsvalar-} tröttna i sitt lopp
 men hinna änsig fram till himlapor.
 Säll åst du! om du dit kan rätta vägen
 kens klara
 lära-

Guten i Norköping af M. Kullman
 år 1739

Kista Annex till Västra Eneby

Kyrkan är utan torn, och hänga der 3 sköna
kläckor i trä-papel, som befrid byggd och upstat 1702
öfver omkring Stor-kläckan är ad tesa: Soli Deo
Gloria, och ä hennes ena sida ser man Högs-
talig Konung Fredrics namn inbundit, och
elä omkring orden Gud gif frid i dina lande
lycka och salighet i alle ständer.

På höger om namnet tesa. Paul Ekerman P. d. b.
in kista A: 1721 och till vänster Gutes i Norra-
ping af Elias Brenhardt A: 1721.

Vidare ser man på klockan ä andra sidan
Frälsharens och 6 andra Bilder, och tesa omkring
dem: Himmel och jord skolas förgås, men nun
ord skolas icke förgås.

På Mellan-kläckan äfrån omkring tesa
Gudi alena ärona, ä Norra sidan 16 versen
af Coloss: 3 Cap: samt därunder Magister Zachs

Juringius Passi in Eneby os kisa.
Magnus Kullman me fudit i Norcopiae 1738-
os a Södra sidan följande Rimn.

När af mit vackra ljud du hörer lusten röra
Så låt os du Guds lof på vida Jorden höra -
På det vid Guds Nafun, din kropps må
os i en helig fröjd så evigt vara ^{glad up på} _{ma}
Där Kläckorna sjunga
Os Englarna sjunga
Island Kelgohens tal -
I Himmelsens tal -

Lill Kläckan är bepydd med högspjalig bo-
nung i redrics os drottning Ulrica Eleonora Bilder
a Södra sidan, os a dens andra leses -

Hör på var Symphonien, vårt ljud, os vackra stämma
När som vi göra ett iklang os tyfelig thon -
I ör bör en Christenhet sin pligt ej båd för glömd
Men alltid göra ett i kärlek os i tron -

I Juringius Passi. Loci.
Guten i Norcopia af Magnus Kullman, 1739 -

Wästres Eneby Konfessionel och Moderkyrka
för Kista.

Inket Sorro är på kyrkan, utan hänga
kläckorna i en gammal och bräcklig träspapel
där man äfven omkring lesar på Stor-kläckan,
Gudi alena äran. Och ä ena sidan —

År 1754, då Adolphi den förste var konung
i Swa Rike, och doctor Anders Ol Lyzelius
Biskopp i Linköping, är denna Kläcka
guten i Norköping, på Eneby församling
och Pastors Zacharia Juringii bekostnad
af Magnus Kullman. Och andra sidan står —

Det är min far blev far, jag mass i vagg ligga
Väl i 300 år, och spenar mig ölken tiggas
är nu tredubbel förr, har ossä högre ljud
och samankalar folk, at godra Herrans tid.

Oppeby Annex till Hägersåed.

Kläckorna hänga i träspapel, och är
ingen ting på dem ad lefa —

21. 41.
Kägerspås Consiſtoriel och Moderkyrka
för Öppeby.

Kläckorna hänga i Trä-stapel, som blef up-
satt 1725 och de hafva inga påskriffter.

Kjettel-spås, Consiſtoriel och Moder-kyrka
för Sjärspås.

Kläckorna hafva förr hängt i Trä-stapel-
det en gammal Skrift vittnar med dessa ord
Componispermum edificatum est anno 1514 —
men nu hänga de i kyrkans ansenliga och
höga Sten-torn, som syns i vidt aflägsna Socknar
änspönt höga Berg och stora Skogar, så väl inom
som utom Socknen omkring kyrkan på alla sidor.
På den större Kläckan står ad Upp på Födra sidan.

Tus-hundrade fyrli-ett och tusende tillika
Då Fredericus kong, och Drottning Kuldariça-
Nespydde Sweas tron, och Göthernas oisfa-
Mitt ljud jag misse bort, och mände åter få
Jördensskuld när mitt ljud, det hiner till ditt öra.

Sänk handen räcket ut, af Gud som vill dig föra
Till Kustel där Hans ord, förnimmes med all kraft
Hvar du oss smaka får, det söta ordets saft—
O Kläckans Norra sida får—

Renovata est hac Campana, Norcopia 1751
sumibus Ecclesie Kjettilspadensis cura
vero Passoris Hermanni G. de Rogier.
Petro Johannis in Kambra et Magno
Joannis in Koffpad Oeconomis Templi—
Guten af Magnus Kullman—

På den mindre leses.

När sjutton hundra år med femtis ett fram
I vän Jesu dyra bord, som arman gång
flukt—
mig uplykt

Da varande Passor Herman G. de Rogier
Norköping 1751 d 16 Apr af M. Kullman.

Ojerspås Annex till Kjettilspås

Öfver Rundelen af kyrkan är väl ett nått
och prydeligt öorn, men dock för klen till
kläckorna, som därför hänga i trä-papel-
och ses den ena varan gutenberg år 1619- och
den andra år 1622.

Wårdnes Consistoriel.

Kyrko-öorn är här icke, utan kläckorna
hänga i trä-papel, och har den större
ingen påskrift, men på den mindre ses
alenast följande. Passor i Wårdnes H. Sver.
Wallin, Lars Månsson i Zettra. Gutenberg i Norr,
köping af Elias Arenhardt år 1713-

Ydres Kårad.

Svinhults Annex till Västra Ryd.

Kläckorna hänga i trä-papel, som är mycket
runkande när det ringes. Den mindre kläckan
som icke svarar mot den större, är gutenberg-

ganska lång och smal, som tyks utmärka hennes höga ålder — — —
Westra Ryd Consistorie och Koderkyrka
för Svin-hult.

Kyrkan är utan torn, och hänga der 3 kläckor i trä-papel, som befrid uppfatt år 1687, sedan den förres, dels af förrubnd se, dels af ett starkt åsker-slag natten mellan d. 24 och 25 Juli år 1686 blifvit oduglig och osäker — Mellan klacken har påskrift als å den ena sidan leses.

Carolus XII Rex Suecia, vivat Patria Pa-
ter-

Nr 1709, då varande Pastor Nicolaus
Egbyensis —

Denna kläcka är guden till Västra Ryd
af Elias Arenhardt.

Å andra sidan står —

Min klingande röst är af församla
Påde höga, låga, unga gamla —

Till Herrans hus ad lofva Gud
 O Menniska, jag dig påminner -
 Sök nåd hos Gud, du nåden finner -
 Or vandra i Hans helga bud -
 Vill du bland froma Christna vara
 Or siff till evig fögd upfara,
 Så kom enär du hör mitt ljud -

Tantum

Sund. Conspicior

Kläckorna hänga i Trä-späpel, or är på
 den större samma inscription som på henne
 varit innan hon blef siff ornguten år 1744 -

Invenera plango Pulchra frango, Sabbatha

Excito lentos, disijro ventos Paço cruent,
 tos -

Jag är genom elden fluten -

or af Magno Hultman guten -

år 1744 -

Den mindre kläckan är guten år 1679 -

Asby, Consistoriel

Här äro 3 kläckor, os emedan kyrkan ej har
något förr, så hänga de i trä-spapel -
på den första förs at lefa i ena sidan.

Jag är en tjedand Malin, som kallar
på mita vis -

Men du som veti har fått gif Gudt lof os pris
kom när jag kallar dig, tag vara på Guds ord -
så blir det evigt fält, ja fält på denna jord.
Joh: Wenelius P. et P.

Å andra sidan

Leutnanten Välborne Herr Göran Armshöld
med den kära fru Eolla Catharina Ulf
på Ekäng, hafva gifvit till denna kläckorns
omgubande 300 daler kopparmynt -

Jör Gåfvan till mig gaf välsigne

Jy mychel den förökt min tjefva kläng
Herren Gud -
os Guds

Guten i Norrhöping 1733 af Magnus Hultman -

På Mellan-kläckan äfvan omkring leses
Gudi ära, landet frid os salighet -
å desena sida leses.

När Adolphi Fredric konung var,
Mig till hilla Asby gifvit har -
Herr Bengt Ref till i alla -
Som Orger os Ljus-kronor tre
i till kyrkan skänkt, där finnas de
Kan prisas bör af alla -
Som jag till vände kalle -

Höger om versen på Bengt Refs, os till vänd
Hör om versen Britas Stråles namn. desutan
Här os å kläckans andra sida anleknat

Landsköpding Gustaf Adolphi Lagerfeldt.
Biskopp. Doctor Anor. Ob. Ryzelius -
Pastor Johan Duræus -

Gutten i Norrköping af Magnus Kullman
år 1755 -

Den minsta kläckan är ganska gammal
os har ingen påskrift; men är märkvärd,
dligt

Der m.

om henne, at hon år 1718 gifvit tynd
från sig 3 gånger om tyfa dagens nemf-
klockan 9, 12, och 2, utan at någon vort
vid henne, hvaraf de gamle i Soken till
sig anledning at spå till något högt och
besynnerligt dödsfall i landet. Ar oss en
gammal sägen, at Askeryds kläcka-
på Janna fått låtit höra sig år 1660-
da Konung Carl X i Gotheborg blifvit död-
och uti Rim-kronikan på 390 talas om
om en kläcka som ringde sig sjelf
Orden lyda så-

En klocka ringde sig sjelf tof vörn
Så at ther var ingen människa när

Ehuru ogrundade spådomar äro, så Janna
des likväl förenämde spådom genom Carl XII:
död, då han Janna år den 30 November blef
skuten vid Fredrics-hall i Norrige —

---

29. 41.

Torpa Consistoriebz

En ~~berätt~~ kyrkan har intet församling, utan hänga
gav kläckorna i församling, och tejs på den större
Deus illarum multos bene servet in años
Ut possit gratos continuare suos -
Ex ara Campana, quod per años 328 sonuit
1742.

På den mindre församling.

guten i början af kong Carl XII
Regements tid af Elias Arenhardt -

Norra Vi är alternerat Consistoriet
och under. hvar Patronatus och Moder,
kyrka för församling -

Kyrkan är utan församling, och hänga dess kläck,
kor i församling. På den större församling anteknat
N. Axel von Schaar och N. fru Anna
Printzsköld, Herre och fru till Ribbingo
håf, Svana, Rysbo och Byrum A: 1688.

När de mig ropas vill jag Gud till ära med
Gud loffunga, och kalla till Gud gamla och unga -
Den m. Petr. Röstelius, Pastor -

Mallexander Consistoriel

Kläckorna hänga i Tre-stapel, och har
Pehr Jönsson Länshjelm till Näs och Ekby
vid påsk år 1654 förärat den mindre-
som dock sedermera år 1686 blifvit om-
guten, med Major Gabriel Gyllenståls
till Linde-kulla, och Carl Stråles till Näs
näs bekostnad.

Gullbergs Härad.

Njörkeberg Consistoriel och Moder kyrka
för Leberg.

Kyrkans kläckor, af hvilka den större
 varit guten år 1600, och den mindre för
 den tiden, hänga i Tre-stapel, som blifvit
 upfatt år 1641. Inket Jörn är på kyrkan
 men till hennes prydnad inneslutes hon
 af stora på kyrkogården planterade Ask-
trävar.

Wester-lösa, Confessorieb.

Kyrkans kläckor, den större guben år 1707
os den mindre år 1748, hänga uti träspäse,
saffarb vid kyrkan är ett högt upmuradt Sten-
horn med spånad spets.

S. lissad Annex till tjung

Kläckorna hänga i kyrkans grundmurade horn
af 29 alnars högd hoarpå en ansenlig spets -
är upfatt, så ad hela hornets högd innehåller
56 alnar ifrån jorden. Den större kläckan
ses vara guben år 1728 i Norköping
af Magnus Kullman, os har å ena sidan
denna påskrift.

Statt upp ur syndens skarn
illitt kära S. lissa Barn-
När du mig hörer -
Med Gud han hjertat dito
S. rån syndens bajor quite
Sill helig andäkt rorer.

å andra sidan ses. Ego infeliciter ruptus
1727, refuso et nitoni meo respilutus 1728
Pap. Mag. Andrea Durao. Commun. Nicolas kre-
Den mindre kläckan har ingen påskrift

Ljung, Moderkyrka för J. lispad

Vid kyrkan är ett ansevärt högt torn,
men som det sanna genom våld och öf-
flag blifvit skadat, så kläckorna icke med
säkerhet däruti uphängas, så hänga de
i trä-stapel.

Den store kläckan har en sådan påskrift:

Denna kläcka blef afbränd Anno Christi 1646
och omguten 1647. Elias Nicolai Pastor i Ljung
Joanne Olai k. vice P.

Den mindre kläckan som är 90 år gammal,
sprack år 1747. och blef samma år omguten
i Norrköping, då hvar i vigfen blef till
ökt, och kostade i omgutningen med till-
satt 640 daler kopp. mt. hvar till då i lif-
vet varande ägarinna till Ljungo Säteri
Grefvinnan Eleonora Margareta Wachtmei-
ster med en ansevärd äre-skänk det må-
sta bidrag.

På kläckan leses: Rupta iterumq; sup. off-
hac Campana An. 1747 XVI librarum pondere
re adaucto, munificentia Comitissa Eleon.

33. 41.

Margareta Wäglmeister. Assurante And. Du,
vao. P. et P.

Wreta, Regalt.

Vid kyrkans västra Gafvel är ett upmurat torn
af huggen kalksten, som dock ej har den
styrka, at kyrkans kläckor kunna hänga
däruti, twar för församlingen är nödsakad
hafwa dem i trä-stapel, och ser man följande
rimm på på den större kläckan, som är gu-
ten år 1722.

Kom hit min Chripen kom, all medan jag

Kom up till Herrans hus, så gammal Mann, som unger

Kom! hör Guds ord, som är din fanna själa-spis.

Som gör dig ewigt jäll, och rätteliga vis -

Sagra, sepulturas, motus, incendia leges,

Sponte, cum iubeor, Christianorum loquor =

Bobergs Märad

Kläck. rike regald os Moder kyrka för
Brunnby.

Jntel Jorw är vid kyrkan, utan hänga
kläckorna i Iräspapel, som är rätt hög
os aujendig, behållandes af ålder jtte namn
Helga Björns Jorw. På den större kläckan

leses. M. C. ter. L. (1350) Christi, fil tempo,
re fapilio isto
Jormulla campana quam fecit Ojar Sabi
(ifran Säby Jane)

Christo praesente, clamat post sicut et ante
På den mindre kläckan är ingen påskrift.

Brunnby Annex till Kläckrike

Långlig tid tillbaka har kyrkan haft Jorw
men 1746 blef det nedtagit, os ett vackrare
uprest, i hwilket kläckornas hänga

På den större står d. E. O. G. L. O. R. J. A. 5021.

1707 omgöts denna kläckan under då varan
de kyrkoherdes penjamin Retzii förjorj
Gusen af Elias Arenhard: os på den mindre

35 41.
som blifvit omgälden är 1695 leses:

M. Carl Gustavus Horn. Si Deus pro nobis,
quis contra nos. F. H. S.

Alfveppad, Annex till Skeppsås.

Uti iornet hänga kläckorna, och emedan
den större är sprucken, så kommer hon
att omgutas. På den mindre leses
Gloria in excelsis deo et in terra pax
Holmia me fundebat Joh. Mejer År 1674.

Skeppsås, (Konjistoriel) och Moder kyrka
för Alfveppad.

På kyrkan är ett likt spånat iorn, i hvil-
ket kläckorna icke kunna rymmas, och
hänga förden skull: Ira stapel, den spörsta
har denna påskrift:

En tibi Campana nunquam denuncio vana
Te vocat ad Jangtam clangens Campana Go,
holsen
År 1624.

På den 3de leses. 3de versen af
Konung Davids 113de Psalm: Från solens uppe-
gång, allt intill nedergången, vare Herrans namn
läfva, och är hon gälden år 1729

Wallerstad, (Consistoriel) och Moder kyrka
för Fersstad i Gösprings Herads.

Silb år 1737, hafva kläckorna hängt i irä-
spapel, och emedan den same då varit ganska
bräcklig flyttades de up i kyrkans Stentorn
som är med spånad spets, och ses den min-
dre kläckan vara guten år 1636, men
när den större blifvit guten är ej ut-
märkt.

Lornäsa, (Consistoriel) och Moder kyrka
för Lonsås

Öfver kyrkan är alenast till det prydnad-
lett till spånadt irä-torn, och hänga
kläckorna i irä-spapel, som blifvit up,
resp år 1684. Hur gammal den större
kläckan är, därom har man ingen under-
rättelse; men den mindre är nyligen omguten
och har en sådan påskrift å ena sidan-

När annan gång rings och jag dig,
Så kom, hör Herrans ord och hvad det dig
famankallar-
befaller-

Låt tronens rena ljus i hjertat. tänkas få
 Lagg bort allt skrymteri när du din Gud vill
 tjena -
 Så skall din Jesus dig sin himmel lift
 förlåna -

Anno MDCCLVII die XII de septembris
 et altera sidam par: Praecepta esse hanc
 Campanam et extra usum positam hinc de
 novo fusam esse Curante Pastore Andrea
 Grassano, flumibus Templi et Incolarum
 MDCCLVII. Jurejurato a Pastore Elia
 Loris Thoresson.

Lönväs Annex till Tornåsa

Det upmurade ois med spånad trä-spets för
 längda Tornet är endast en prydnad för kyr-
 kan; ty kläckorna hänga i trä-spädet -
 Den större har ingen påskrift, men på den
 mindre leses aldredsvet omkring
 soli deo gloria sempiterna, ois därunder
 När annan gången rings ad du mitt ljud för
 höra -
 Så laga at hos dig upväckes andagte öra,

Kom med sann ömmycket och bätning till det hvar
där Gud förkunnar nåd och bänder tronens Guds
Så skals vid lifvets slut des tronens ända få-
en ewig salighet, den Christen gifwa må-
till Lönas kyrkas och församlingens
omkostnad större god år 1754, då varande
kyrkoherde Anders Grästen, i förköping
af Elias Gries ihotesfor

Ekbyborna (Consistoriel) och Moderkyrka
för Åsk kyrkas i Åska Härad-
kyrkan har väl ett anseeligt torn, men
kläckorna hänga dock i träspapel-
på den större på anteknad:

Hans kongl. Majestets vår Allernådiggste
Herres och konungs Tro-man, General. Leut-
nant af Infanteriet, och Gouverneur
öfver Väster Norrland med dess under,
liggande Lappmark, den Högwärdige
Herre, Herr Carl L. Sparre, Britzerre
till Groneberg, Herre till Ulfåsa och

Marieberg m. m. 1673. os på den mindre
 lefer man. Bräkt under ringningen 1751.
 ä nys guten os med 8 kttö påskt i Nor,
 köping af Magnus Kullman 1752. —
 Guds alena bärar!

Christberg Conspiriel

Till kyrkans utvärtes prydnad har hon os
 ett ganska vackert torn; dock hänga
 icke kläckorna ännu därefti, utan i en
 nödhjelps. staseb. os är den större guten 1694.
 men den mindre redan år 1667.

Faint, illegible handwriting at the top of the page, possibly a header or introductory text.

Mr. [Name] [Address]
[Faint, illegible handwriting in the middle section of the page]

[Faint, illegible handwriting at the bottom of the page, possibly a signature or footer]

V. 107.

Fortsättning

af Inscriptioner på Ringkläckorna
i Östergötland

Andra Stycket

samlade
af

Johan. Henric. Ferns.
1797

Walkebo Nåd.

Nykil Consistoriel.

Inlet torn är vid kyrkan, utan hänga
kläckorna i trä-fapel; os står på den
större: Welborne Johans Drake, Margareta
sa Klingspår, Anna Scheiding, J. L. Schön,
felt år 1670, men på den mindre
Verbum Divinum manet in æternum. 1596.

Gammalkil, Consistoriel.

Vid kyrkan är väl ett ansevärd högt
torn med spånad trä-spets, men ändock
hänga kläckorna, som sprucko 1731, os då
blefvo omgjutne, uti en år 1699 uprest trä-fa-
pel, os är den mindre kläckan förätad
af Mathias Stakelberg på Winäs.

Sjögesad Annex till Rappstad.

Jell år 1726 hafva kläckorna hängit i trä-
fapel; men blifvit då nedlagne os up-

hängde i Sten-Tornet, som är vid kyrkan,
 och Jes på den större endast at hon är qu,
 ten år 1639, men på den mindre står
 med Svenskt prent: Arum efter Guds Börd
 MDXXVIII. Uff mek stöpte Gudi till lof.
 I denna gång, då Stapeln togs ned år 1726-
 fanto under des tjerke träd en Runsped
 hvars Runor äro så lydande —

Sadur. Rissi. Ffli. Dura. Badur. Divo.
 War. Ialliu del är.

Sadur upresser efter sin Broder Iheure
 då han var död.

Rappstad Consistoriel och Moderkyrka
för Sjögessad.

Kyrkan har väl i längliga tider haft ett högt
 och anseeligt torn byggt, i hvilket kläckor-
 na hänga, och står på den större i garnal
 Munk. Stig at lesa: Arum efter Guds Börd MDXIX.
 Uff Sonnarson. Helys Jesus Maria Son den renne.
 men på den mindre som omgöts år 1750-

följande raders innehåll.

Kommer kommer hit at höra
Herrans ord, os lära väl
Saligt tro os flitigt göra -
Kvad som gagnar bäst vår fjäb.

Wickenstad, Consistoriel os Moderkyrka
för Rakeryd.

Till år 1745 hafva väl kläckorna hängit
i träspärel, som spätt sedan d. 19 Apr 1648,
men som hon blifvit mycket bräcklig -
så förlikte församlingen därom at bygga
ett torn på kyrkan så väl till prydnad som
nytta; os blef det vid västra Gafveln på ta-
ket af Bjälkar os Bräder för enärnde är
byggt samt spänat, os kläckorna dit hängde
den större var väl remmad os omgulten 1735,
men som hon ä nys remmat, så kommer hon
faderfärdig at omgultas igen. På den mindre
spär ä ena sidan. Pastor Daniel Kling -

Comminister Svenc Zollenius Psalm. 150. v. 6.
os å andra sidan omkring 1733 af Ill Kultman
i Norköping, -

Rakerys Annex till Wickenspad.

I kyrkans prydeliga torn, som för kyr-
kans os loknemännens sammanflottas
medel beft bygt år 1751, hänga kläckor,
na; os är den större ganska gammal, som fo
af ordens Help-Maria, hvilka ord med mera
som är obegripligt, spår på henne utfatt i Sienskes
gammalmodigt prent. Sill år 1688 har hon
varit ensam vid kyrkan, då Secreteraren
i Antiquitets Collegio Johan Hadorph låtit
delföra den mindre från Stockholm -
till hvilken förfärdigande högslig ko-
nung Carl XI af konglig nåd på församlin-
gens underdäniga suplique, gifvit 210 Saler
På denna kläckas ena sidan har Secret,
Hadorph låtit inguta Sitt os sin Srus dali-
nas namn, alenas för det ad hon vördat
sig mycket om denna kyrkan, ofta roff hit

är till Slaka, där han sitt hemvisst hieltal
haft på Kadorp. Jämte deras står oss handt.
Fag mässaren Nils Hufsköld till Opplunda
utfatt på klokan, men å dess andra sida
spå orden: Passor Gabriel Kling. Comminister
Petrus Olai

Löberg, eb Ledeborg som tron i gamla
Munke Bref kallas Anex till Pjörkeberg
i Gullbergs försam.

år 1708 tåg Augusti om natten har Åskan slagit ned
i kläckspapel, brändt up denjarna oss smält kläck-
na, som sedan blifvit omgjutna oss uphängde med
2 Wäckar med Skerw-tak öfver, till dess år 1724-
en ordentlig Stapel blef byggd; hvilken dock ned-
togs år 1725 då vid kyrkan ett jern byggdes-
där kläckorna uphängdes.

Ulrica Conspiru.

år 1743 upfattes här en prydlig träspapel-
emedan icke rådeligt varit byggd något jern
på kläckan, oss har den förre en sådan på-
skrift -

At sammankalla Själ ar
hii att

prisa Herrar, os mid hvarannan uphöja
hans namn. Psal 34. v. 4.

är jag af
Ulrica.

Suga Rikes Prinsessa,
Hans kongl. Höghets-
Adolphi i. redrics-
högt älskade Gemäl-
en gifva

hii denna Ulrica kyrka år 1744.

Me fecit Gerhard Meijer Holmie.

På den mindre kläckans förs anteknat

Under k. i. redric d. 1 regering, då varande
Landshöfdinge H. Gustaf Adolphi Lagerfelt
os Biskoppen H. Doctor Anders Ol. Ryzelius-
blef denna kläckan gulten i Stockholm
af Magnus Kullman år 1749.

Min Klang låt Herre Gud nåde ljuda hii din ära
At sammankalla i.olk hii bön os ordets lära
I. fecit Birger Lund.

Åkerbo. Härad.

Lilla kyrkans - Consistoriel.

Öfver kyrkans västra ända byggdes år 1755-
ett torn af trä till 50 alnars högd från
marken, os flyttades då upp i tornet degen,
den kläcka som hit in till hängel i trä-
spapel, hvilken menes påstå öfver 200 år-
aldensspund rummet tyng efter den mindre
kläcka, som förmodligen blifvit tagen till
lybeckarnes afbetalning, i konung Gustaf 15:de
år 1531. då på Riksdagen i Arboga beslutit
blef at de församlingar som hade 3 kläckor-
skulle gifva ifrån sig den mellersta, os de
som alenast hade 2, den minsta. Altså
har församlingen ej förnämligt skaffa någon
annan för än år 1750, då den mindre, hvil-
ken för Presidenten Gederholm år 1743 för-
ärat till kyrkan, med församlingens omkostnad
blef omgulen os tillöft. Den större kläckan
som under Afton. kländningen 26 Juli år 1757.
remnades, skall därför omgulas-

Tornbygnaden har köpt 900 daler kopp. utom 400 dals värker. och samlades år 1744, af Skiftet 2de Colecter till bygnaden, hvar för utan soknemännen genom samanskott bidragit en vacker summa penningar -

Skrukeby, Consistoriet.

Kyrkan har väl ett anseeligen högt torn men öfver det, på häriga kläckorna i två stapel, och lyses på den störe -

På är ettufende sexhundra ottiofyra -

Jag fick af nyö kläng, min tjensal om bestyra till kyrkan kalla fram, all Herrans menighet - I Skrukeby-samfund, men nu man säga vet jag miss mitt stöna ljud, des klaga nog här alla at det på borta är oss rösten min affalla Men si då jag utspår, en så olycklig stöt mig Magnus Kultman spraxt i Norrköping omgjöt. Anno 1750.

På den mindre kläckan står -

Jag kan icke tala.
Doch ropar dig hit
Igenom mitt ljud.
Din tid ej förhala -
Men gör stöppa stit
at agta Guds bud -

Låt Skrukeby kläckor
I sin kyrkan elig lyckas-
Så hjälper dig Gud-
A:o. 1708.

Törnevalla, i Munke bref i Törnevalla
och i Hyrnsvalla kallad Consistoriel.

Kläckorna kyrkans Törnmur af betyggen är
så väl som dess spets af anseelig högd; os häng
des kläckorna; Törnet år 1706, då Stapeln nå-
logs. På den spörro står ad tesa å ena sidan.

God Christen se os märk, hvad öde mig är lemd

1694. För 40 åren sen, har jag olycklig rennat-
dock förr än jag så sprack har jag i många år
Här kallat med mitt ljud till kyrkan Jesu för-

1734. I detta är ack! ack! är jag fast ynkelig vorden

När sammanringas män för Törnevalla jorden
På Christi Himmelstjärn, så rennad jag igen-
os måsse ur mitt rumno nödvändigt. Lagas där-
Nu är af gammal jag ny blefven väl omguten-
Sitt kopsnad på mig var os Lockrens oförbruten.
O! ad jag länge nu må gifva från mitt ljud-
Sitt Vitt Basun-klang blir hört öfver Gud!

I andra sidan leser.

Jag är nu på mitt rum updragen uti högden
i Jörnevalla Naro, os kommer nu med frögden
När jag framringar er då skyndas löper hit
os hörer ja Guds ord Guds ord med språnka häg os frid
På del den store Gud må rätt af Eder dyrkas
os tro med kärleks rund må städp hos Er styrkas
Jag hörer ja Guds ord, os görer ja Er boro -

Att i på fifva dag fåro ewig wäde-lön -
Den mindre kläckan är gubens år 1656, os har
Drottning Christina förarat till henne 180 daler
kopp: mt, hwarförulan Sokenmännen gifvit 170 dal.
i Jarna mynt.

Östra Nary, Consistoriel.

På kyrkans västra ända har stätt ett 3 rä-torn
som blifvit nedlagit år 1750, elå kyrkan på den
ändan blifvit tillbyggd os en 3 rä-spapel g ord
hio kläckorna. På store kläckan som varit
gubens år 1577 os sprack år 1744, Leses sedan
hio a nyo är omgubens, desja rimmo.

Welänk väl 4 ting, när du mitt ljud får höra
All jordisk omsorg flå ur hägan, böj ditt öra
at saga vid Guds ord, som lyder i hans hus.

Åf andans egen tolk, os för till lifvens lys-
där näst, när 10 slag, omv många den afton
slås på min enda brädd, ja lät den ha den
kraften—

At minna dig uppå de 10 lagens bled—
ditt arbets begynn, os flut med bön till gud
sänk på din dödlighet, när jag för döda sjunger
Etwad du gammal är, med åldrig eller unger
sänk siff: dom-pläckan skall dig fordra
ack bef: här Christelig, ja för guds dom-
till dig Christen från

Ryssad. Regalt.

Änskönt kyrkan har ett högt os tammelijon
sparkt upmurat torn, ja hänga kläckorna
likväl ännu i trä-stapel, os leses på den större
kläckan, som beqvist omguten år 1743, följande

Åf gammal är jag worden ny
hitt ljud skall höras i hvar sty
som jag till kyrkan hälla må—
at himlas-vägen lära få—
sänk på den dag när ringas skall—
till doms utöfver verlden all—

På den mindre kläckan står—

Memento officium est excitare populos ad pietatem.

Nasby

Jntel Torn är vid kyrkan, utan det enda
kläcka som är gaten år 1626, med bokstäfer
F. H. S. hänger i träspjället.

Bankekindes Härad

Landeleryd.

Kläckorna hänga i Tornet, och i Torn,
muren ses en Runsten hvass Runor äro så lydande—

Virikr. Resti. Starv. Eftir. 2 Falsa.

Brudur. Sin. Irak. Dan. ar. War. Mir.
Gauti.

Peringsköld utlyder Runorna således.

Virikr resti sten efter Thialfer sin Broder
den draken och Hjerten, hvilken var Amiral
och Hofdinge med Göthe.

Men efter orden lyder Stenskriften.

Virikr resti stenen efter sin broder Thijelfe
kempen, då han var Göthe—

Wärdsberg, Wälsberg, & Hvalsberg.
ja och Wulfsberg—

ett nytt kläcka torn från grunden upmurat
till 30 alnars högd, vid kyrkans västra Gafvel,

os vann sin önskeliga fullbordan följande år 1754
med högt os anseeligt stä-virke os spira, som ut-
firades med förgylld Glob, Kanc os Flygel —
Sill någon äminnetje af denna reparation os
byggnad, lese på en öfver torn dören i muren
infassad sten, följande inscription i förgyllda bok-
stäver.

F. N. J. G.

Detta. Sten os kläckhorn
Bygdes med kyrkans os socknens bekostnad
år 1753 os 1754.

Under k. Adolphi Fredrics Regering —
Kyrko-herde Warande då
Drot. Andr. Ol. Ryzelius —
Episc. linc.
Kyrkans försändare Daniel Palmgren
krono fogde.
Os kapellan Johan Lindstedt.
Gudi all ära.

Kläckorna flyttades upp i tornet — på den större
kläckan, som nästan innom ett halft seculum
blifvit 4 gånger omgulten neml. 1655, 1671, os 1684,
os 1708 6 blefro sista gången följande versar fatte

Denna kläcka blef omguten
 Sedan som hon fönderbruten
 Hade miss sitt sköna ljud.
 Derfor många Christne fromma.
 som till kyrkan gärna komma.
 Sile al tidigt tjena Gud-
 Vile hvar sin hjälp tillskjuta
 al man måtte henne gjuta-
 Så hvar mycket bättre blef-
 Noilket skedde på den tiden-
 då när Sachsen köpte friden-
 os man detta året skref-
 1708.

När konung Carl de Ryssar slog
 os Biskopp Spiegel omförg drog-
 för detta Stift os derina ort.
 Gud vare låf, som väl har gort!

Guten i Norrköping af Elias Arenhart-
 Af forna tidens gamla minnesmärken
 är här en Runsten som vid fissa Tornbyggnad
 blifvit fästad i Torvhusen, os äro Runorna
 på honom desse
 Husin. Riödi. Stin. Sina. Estir. Suri. Ladar. Suv.
 det är-
 Öfven upresse denna sten efter sin Lader i hure.

Ålke-by, Consistoriel.

Denne kyrka har haft det olyckliga ödet, at hon 4 gånger afbrunnit, os det förste gången med kläffet år 1537, andre gången itändes hon af det danska krigsfolket år 1567, tredje gången år 1609, os 4de gången 29 juni år 1700 är hon bleven med kläckspapeln afbränd genom våldeld, som i Prästgården uppkommit — då os kläckorna sönder-smulto. Nu är hon åter i gods stånd, dock utan torn, os hänga kläckorna i träspapel, som ä nyo upbyggdes 1700.

Svinspå, Consistoriel.

Utvärtes är kyrkan os anseelig af ett grund murat högt sten-torn, som langt tillbaka vid kyrkan blifvit bygt, os afven nu pryder den nyo. I det samma stytades kläckorna 1742, då kläckspapeln togs ned: os har den större kläckan ingen påskrift, men på den mindre står at lesa: I. rw Riksrådinnan Anna Dorothea von Lersén, Grefvinnas till Grefven förärat 300 dal. koppert år 1734.

Grebo förr ou Grepabo kallad,
 Moderkyrka för Werna (Regalt) —

Inlet iorn är på kyrkan, utan hänga
 kläckorna i trä-sjapel, som ej länge sedan
 blifvit flyttad på en högd utom kyrkogården —

Werna, Annex till Grebo —

Kläckorna hänga i trä-sjapel utan inscriptioner —

Ortomta under Jure Patronatus
 till Eknes Säteri.

At undvika en onödig kostnad med kläcksjapelo
 under-hållande, blefvo kläckorna år 1739
 uphängde i kyrkans sten-torn, genom då varan,
 de Pröbbers ou kyrkoherdens Nils Mcanii
 berömvarde omförg ou anstalt. På spöre
kläckan står. Nu Herre vid hvad-skall jag
 troffa mig. Uppå dig hoppas jag. Vidare lesco.
 Denna kläckan som skall kalla tilljannans
 Herrans menighet till den Högstas läf
 är guten år 1707 under konung Carl XII:tes
 ou Stores regements tid uppå Ortomta för
 Jamlinges Patrons Generalens Högvalborne
 Herr Baron MauritZ Wellingks anordnande,

ou Kärade höfdingens Wälborne Herr Jo-
han hily enadens beställande, warande Pa-
stor Ecclesiae Herr Magister Joh. Wallerius-
Guten i Norköping af Elias Arenhart -
Siss leses på kläckan låfver Herren på Jorden
ou att den andas hafver lofue Herren -
På den mindre kläckan leses År 1636 hafver
jag Peder Baner till Eke-näs ou i una-
Riddare, Sveriges Rikes Råd ou Lagman
i Östergötland, med min Kära hustru Wäl-
borne i. ru Ebba i. Lemming till Eknäs
ou i una låtit guta denna kläckan.
ou till församlingens heder ou tjens för-
ärat till Örtomta Socken-kyrka -
Noch leses följande på kläckan -
Gloria in excelsis deo. Medardus in
Stockholm god migto Anno 1636 -

Björnsäter el- Björnsäter
Moderskyrka för Uxnerubru ou konfessor.
kläckorna hänga i träspäpel, ou är
ingen ting på dem at observera -

Åbød, Regalt af ålder.

Emedans intet Jern är vid kyrkan, så upp-
byggdes till kläckorna år 1753 å nys en Sten-
peb utan för Ringmuren, då uti en koppars-
slösa förvarades en Skrift, med vår höga Öfver-
hets, Landshöfdings, Biskopps, Herrskapets
i församlingen, Presbyterskapets vid kyrkan,
kyrkovärdars, Rotmästares och fleras namn
som lades i spirans kopparsknapp dem
till åminne för efterverlden. Sanna år
blef oss för-kläckan omguter, och lades.

Ett kostligt ting och godt det är
Att tacka Gud vår Fader kär-
Hans Janning och hans nåde rind
Kvar mången och twar aftonspund-

På den mindre kläckan står:

Linea! Ecce ego sum Campana, nunquam
denuncio vobis. Lin 2. Wälborne Herr Nils
Asperstow Mannerfeldt, W. J. ro Anna Wrangel,
Lin 3. Laurentius Georgi Pastor. S. J. S. Anno
MCDLIV. Lin 4. Gustaf Mannerfeldt. V. Axel Sjens-
F. H. S. Lin 5. Magnus Olaf Kolapondanus. Johannes P. K.

Hanekind's Käräd.

Slava. Præbenda Lector Theologiae att
sedan år 1628.

Öfver af kyrkan i längliga tider haft
öron så hafva dock hennes kläckor hängt
i träspapel; men sedan det nu befintliga
vackra tornet år 1746, genom ännu varande
kyrkoherdes tillstyrkan, pådrift och bestyrande
blef byggt på det gamla sten-tornet
flyttades kläckorna upp i tornet, och neder-
trogs stapeln. den större kläckan ses vara
guten år 1707. och ses på henne —

Kom hit, min Christen kom, att medan
jag så sjunger —
kom upp till Herrans hus, så gammal Mammo
kom hör Guds ord, som är din sannad
som gör dig evigt fäll, och rätteliga vis-
+ + +

Sacro, sepulturæ, motus, incendia leges —
Sponte, cum, jubeor, Christianorum loquor —

Den mindre kläckan är giken år 1669 med följande påskrift.

En ego Campana, nunquam denuncio vana,
dam trahor, audito, uogo vos ad gaudia pacis.

Skeda Præbendæ Lectoris Theologiae i Linköping

Kläckorna hänga nu i tornet, sedan det
blef byggt som sagt är. Den större har
följande påskrift afven omkring -

Soci. deo. Gloria. Anno 1695. Mitt på hene
är Petri bild afbildad, och på den södra sidan
leses Guels helgas namn till ära och Skeda
Sörförsamling till tjens omguten Anno 1695 -

Nederst på henne står: Me fundebat Holmia
Gerhard. Meijer. Gloria in excelsis deo -

På den mindre kläckan leses rundt omkring
henne i 2^a rader: F. H. S. In Christi M. D. C. LXXV.

d. Amundus. Suenone. Pastor in Skeda. Hans Bengson
Gjutare -

Karna, Præbendæ Episcopi -

Samma år, då kyrkans västra del blef
hillebyggd, uprestes afven, såsom öfver gafveln
ett prydeligt ära-torn, då och kläck.
spapeln

tozes ned os kläckorna flyttades i Jornt-
os har den större kläckan en sådan påskrift

Jag kallar dem som bo i kärna
At komma fram os bedja Gud—
Jör kung os folk: Han vill os gärna
Och höra. Lydom vi hans bud—

Nå den mindre kläckan lyses—
Mitt ljud försvann, när jag kong Carl XI^{te} död-
Jör kunnat mången dag os klagat Sverges nöd
Ny kropp os ljud jag fick igen, när kongens son
kong Carl XII gick uppå sin faders tron—
å andra sidan står

Senis et tugubri aq; crebro motu rupta
Ecclesia kärnensis sumtibus renovata alia
rurumque suppetiij feliciter renovabar—
Holmia 1698

Kaga, Præbenda Episcopis.

Jörutan är redan nämnt at kyrkan har Jornt
i dessamma hänga kläckorna os ses på den större
årtallet MDCXXI, men på den mindre ingen ting
anmärkt

Sankto Lars.

Låt väl hie Stadens som kyrkans prydnad
 är här ett vackert torn, hwars byggnad blef full-
 bordad år 1716, oss däruti hänga kyrkans kläckor.
 Den större kläckan, som väger 5 Skeppund,
 18 hispund, 15 markor, omgöts år 1701 af den mal-
 men, som efter branden år 1700 igenfants-
 kon hade tillförene flere gånger missunder-
 gå eldens hetta. Om en sådan vitnade denna
 inscription på henne sålunda:

Flammas meam solvit scidit et confusi molem-
 dura dei verbum corda movere requit-

Men nu har hon efter 1743 års omgjutning
 dessa präskrifter-

1700. d 30 Jan. När jag var mindre smälte mig den eld

d 9 Nov. Straxt förre vigd as latre ljud yf nåd
 som Staden brände-

1715 i deg. At brädden sprack, oss konsp mig hånbe-
 des länge jag med mig,

1744 d 6 Juli. Men gladdes ad omgjutning min; Sk Lars
 jag hade klagat-

1735 d 15 April. Jag sprack, blef gubben, kallat behagar-
 till det Gudsord få höra-

Den 10 Nov: Samt daglig bättring inför Gud och trogne
bøner göra-

Nedan omkring kläckans spår:

Kom till Gud, med mitt ljud, när jag kallar—
Denna större kläckan hade från år 1715 låtit illa,
men äro värre från år 1737; derfore lät nu varan-
de viskopp, at han ej måtte lemna henne
efter sig så skallvande, år 1744 henne omgutas
i Norrköping för 1021 dals k:mt som dock efter
hand behåltes—

Allt intill år 1726 åtnöjde sig församlingen
med en kläcka, och köpte på en mindre i Norr-
köping för 1824 dals 20 öre k:mt då hon vägrade
2 Sketto, 14 Sk. 15 marker. Hon sprack under en
hikringning år 1740, kassades sprack ned ur tornet
fördes samma dag till Norrköping, och hängde
omguten på nästa söndag i Tornet igen-
vile denna behöfnad 312 dals k:mt skänktes
domproppen alla i socknen för flere år inne,
späende tiorde-årter—

Wist.

Till kyrkans utvärtas prydnad och anseende
bidrager mycket den som, som väl spätt förut
vid gamla kyrkan, men blev vid samma tillfälle
då den nya byggdes, till en del nedlagit, för
högt och förbättrat, så att kyrkans 3 kläckor
då flyttades upp ur brä-spelw.

På den fjörsta kläckan står Gref Jure Oxens
stjernas och Grefvinnans Beata Lejonhufvuds
monn och vapen med årtalet 1669, och nederst
omkring: laudate Dominum in Cymbalis, in
Cymbalis bene sonantibus.

Den melurpa har följande präskrift på ena sidan.
Hedvig Spens till slaf-sätter år 1747 —
— och på andra sidan står —

Det menar jag så tidt jag ljuder —
Kom hör os gör hwad Herren byder
O Herre låt så ordet höras —
att hjertat må till bättring föras —
På till: kläckan leses.

Ego Campana nunquam denuncio uana
Dum trahor audite uoce uos ad gaudia uita
Anno 1669 —

Hammarkinds Härad

Wästros Musby, Consistorieb.

Kyrkans torn är af anseelig högd; och ses ögon-
skentligen, at dess nedre del blifvit brukt; sejdetiden
till Proviant-hus - emedan i murarnas många kro-
kar äro fastade, och dörren bär märke efter 5 som äro
hvarmed hon blifvit förvarad. Euru stället tornet
tycks vara, så hänga likväl kläckornas: i räspapel-
de äro både af anseelig ålder; och äro de på större
kläckan med gammal Munkspys gylne Bokstafven
merendels af tiden förtärde, så at ej mer kan lesas
med sammanhang, än: Mater Maria, miserere mei.
På den mindre står: Hoc opus Campanæ per Fun-
nem completans ep. Anno MCCC & XL -

Drothen, Consistorieb.

Utvärtes prydes hon af ett litet torn, som står
mitt på taket. Med Stadens lärer kyrkan alltid haft
lika öde, at genom brand blifva förstörd affien-
der, och äro dess med rök anspuckne gluggar
ett vader märke därpå.

I räspapel hänga kyrkans kläckor, och leses
på den större, som blef omguten 1752, följän-

de rader.

1623. F. 120 är ok & där utöfver

Jag Dorothens tjent uti min forna skrud
 Och kallat hvar oss en, som icke varit öfver
 at höra Herrans ord oss blifva Jesu brud -
 + + +

Men när jag Landens var kung Fredric skulle förja
 Då blef jag slagen hårt at gifva dubbelt lju -

1751. Jag gred ja bitterlig, at egna bärar förja -
 Blöta minn kjorkel fall, oss jag sprack mit i två -
 + + +

Nu har jag fått nytte lif, nytte mål, oss högre lunda -
 Nu ropar jag med magt oss häfver upp mit lju -
 Kommer sanct Dorotheas barn, de gamla med de

at göra bättring sann oss tjena eder ^{unga} Gud -
 På den mindre kläckan finnes detta med munk -
 styb vara antecknat -

Sijce. Jupitiam. Extremam. Venerabile. Eris -
 Horam. Tertio. Crucem. Vincit. Sub. Crucis.
 Vera. Tides. Anno. MDCI -

Skirberga eller Skönberga kallad af den kyr-
kos af äldre Sköna belägenhet, och i senare tider
Sköna omlägning.

Kyrkan är utan torn, har sina kläckor
i trä-papel, och berättas, at den första kläckan
blifvit guden i nedern af kyrkan. På denna
fes. år talet 1699 d 24 Maj, med då varande
i. församlingens öfversta Ledamöters namn
M. Christiernus. Christophori. Pastor et Propositus.
Jonas Atterbom. Communer. W. H. Brogman Schacht
beinacht. W. J. Christina Svart. W. H. Reuler.
Jacob Demare. H. Anders Steman. Anders Svens-
son i alk m. m.

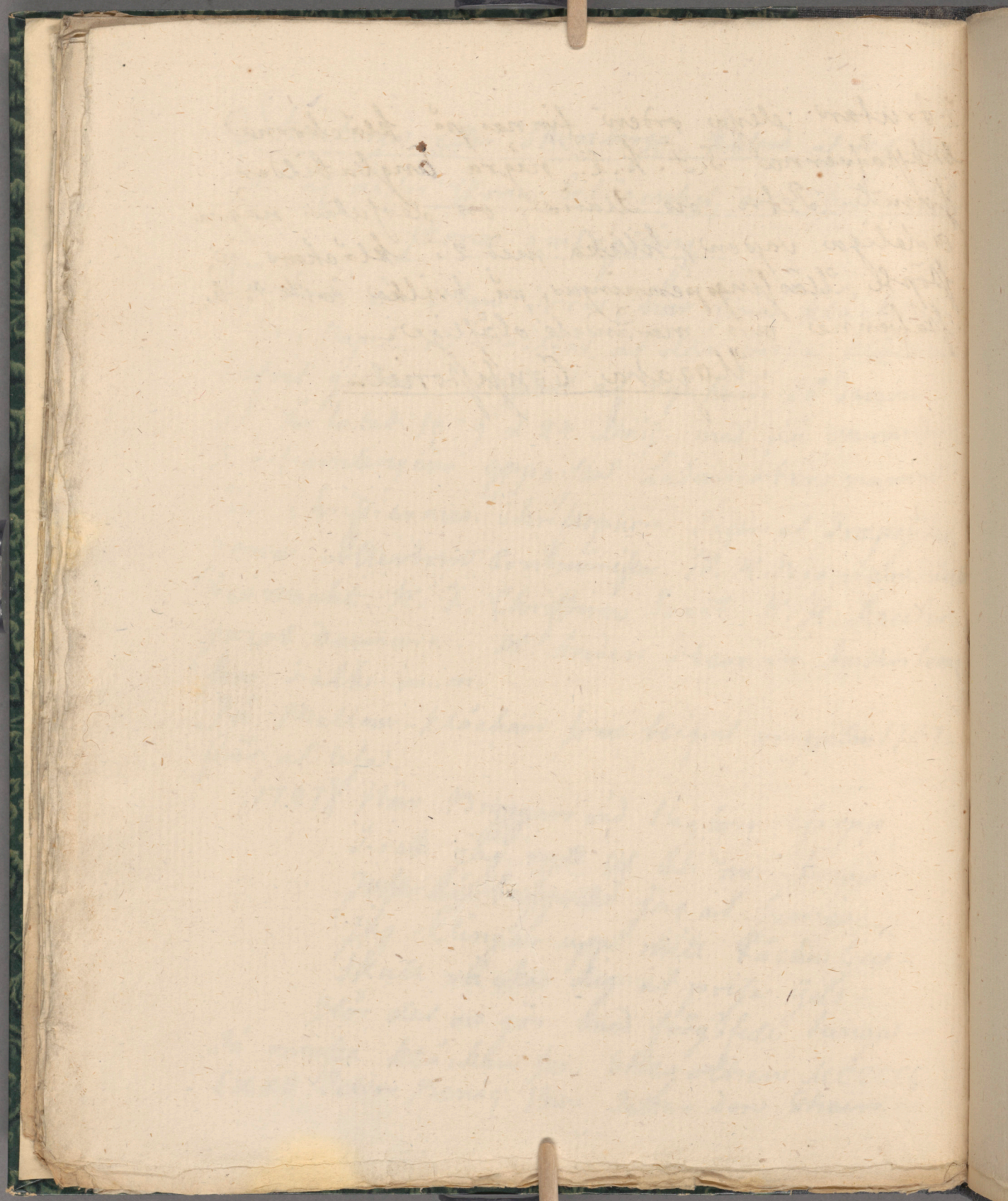
På Mellan-kläckan som blifvit omgulen 1747-
spår at usa.

(1747) När Bryggaren vid Slegborg refs opp
i. i. i. jag nytt lif uti min kropp
just då begynte jag at sjunga
jag klingar upp mitt Fäcka ljud -
Skall väcka dig at prisa Gud -
Hör det och gör med frögfulla tunga -
På minna kläckan fes. S. Hegethen MCCCC
LXXII Petter Benig Van Petter den S. Heiro -

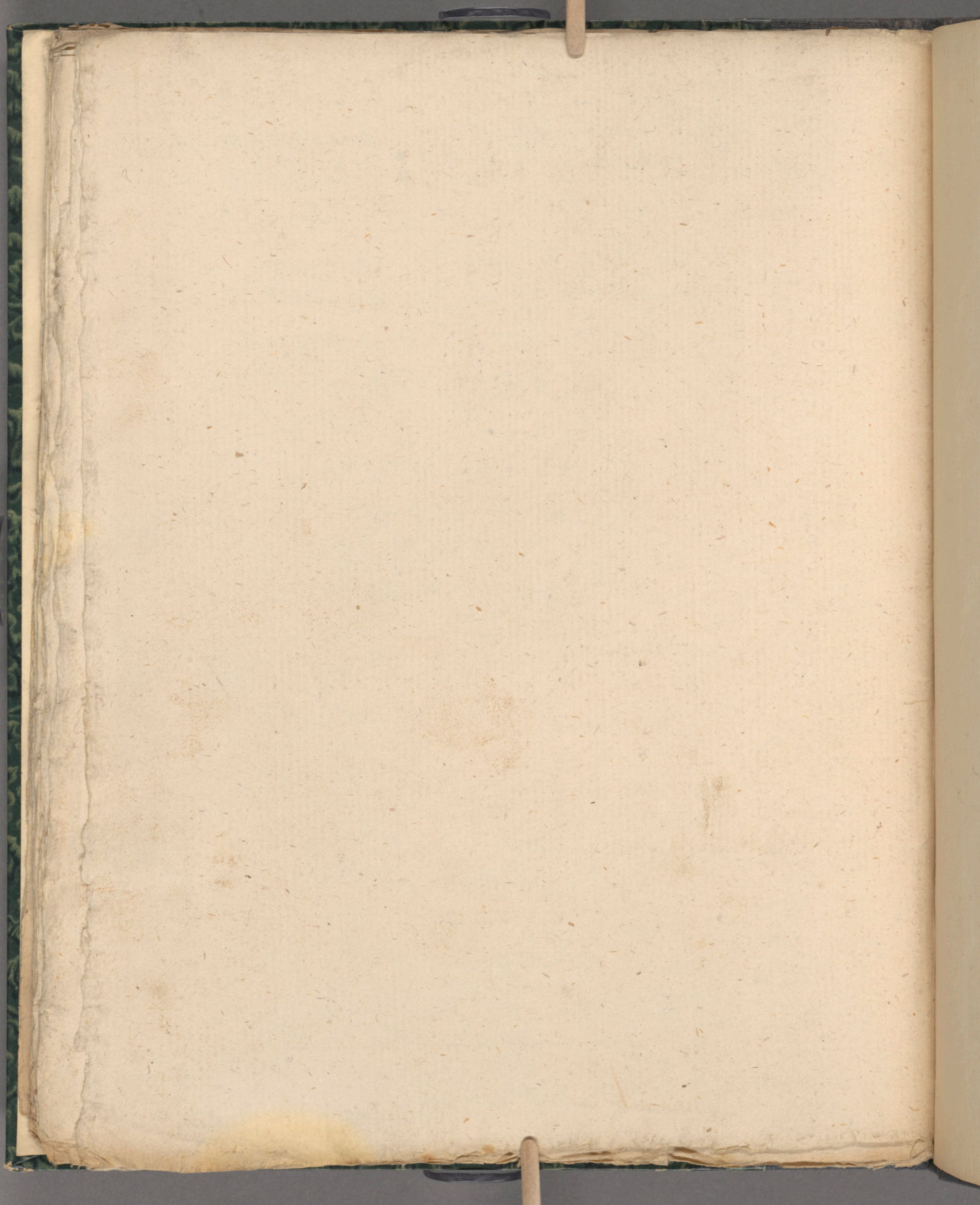
I öfversta delen ordens finnas på kläckorna
 biskopäverna S. F. K. L. några engelska bilder
 samt Petri och Maria, och öfversta några
 adeliga vapen, tillika med 2: kläckens in-
 stöpte Mässfingspenningar, på hvilka dock biskop-
 päverne äro merändels oläslige.

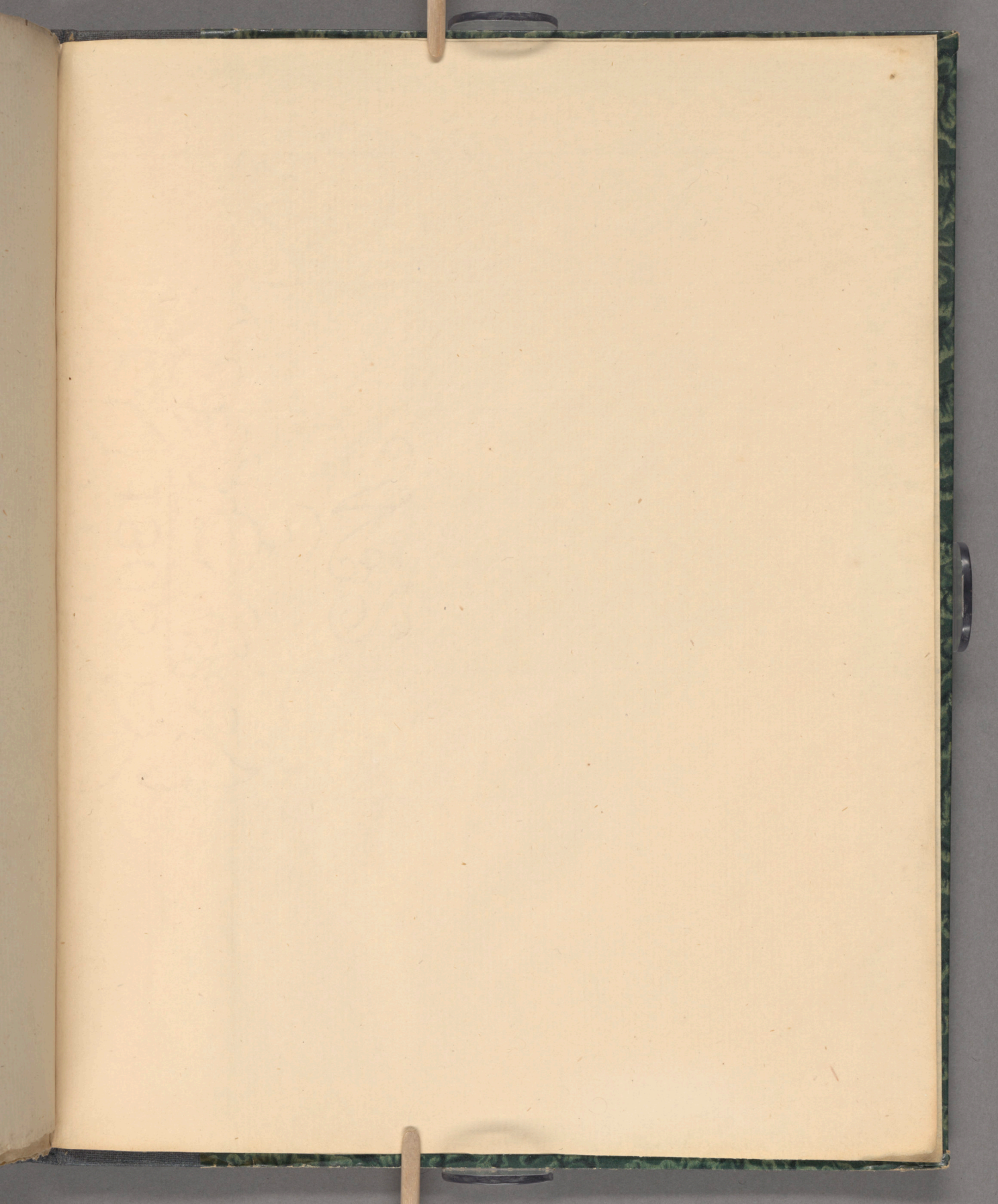
Mogata, Consistorieb.

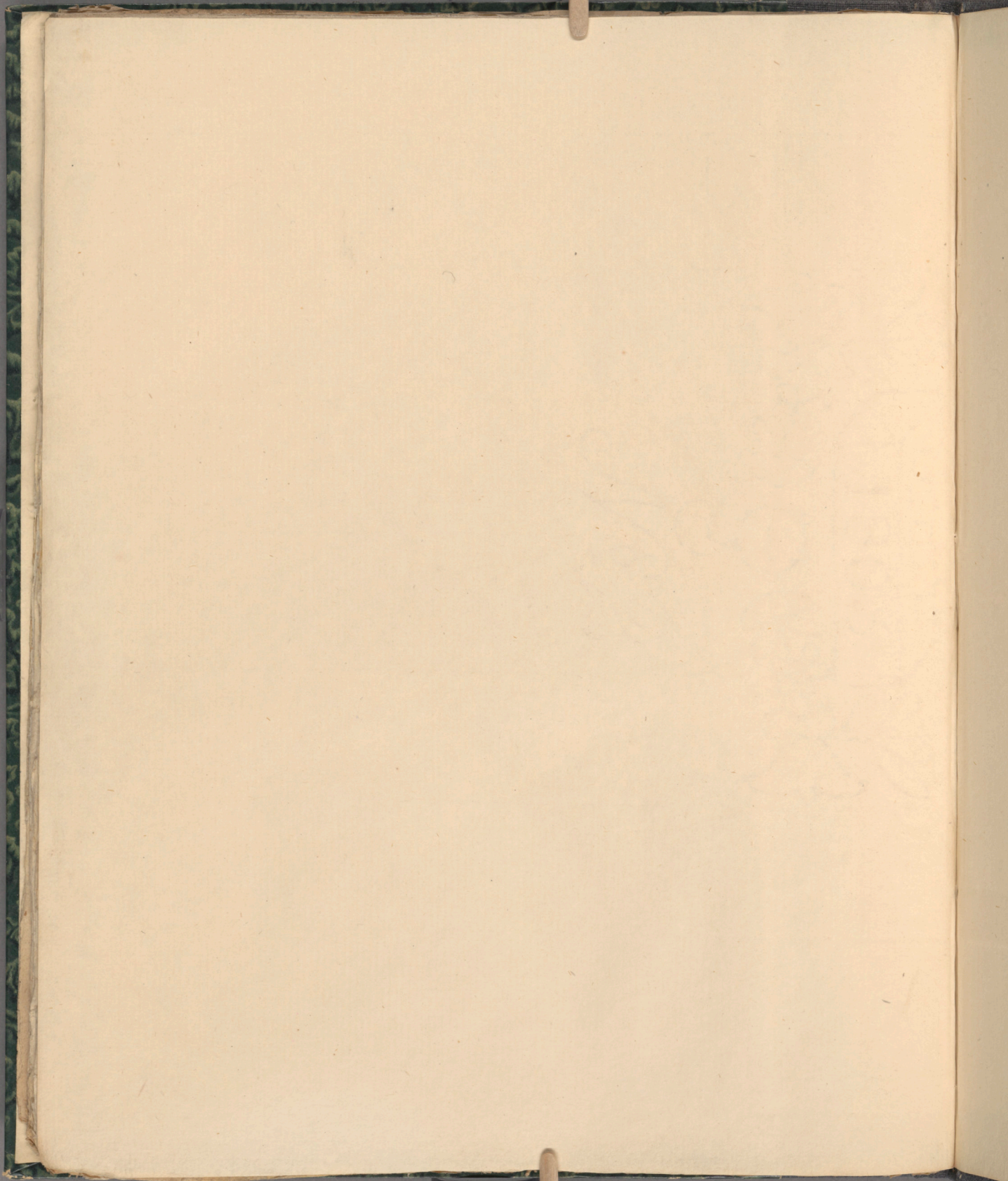
af den
 Janari
 kläckor
 kläckor
 på denna
 a varan
 ers namn
 d. Drap
 rognar
 H. Reu
 v. And
 gulst
 ef
 kropp
 inga
 kv
 Gäs-
 tunga
 Me
 Gheir-

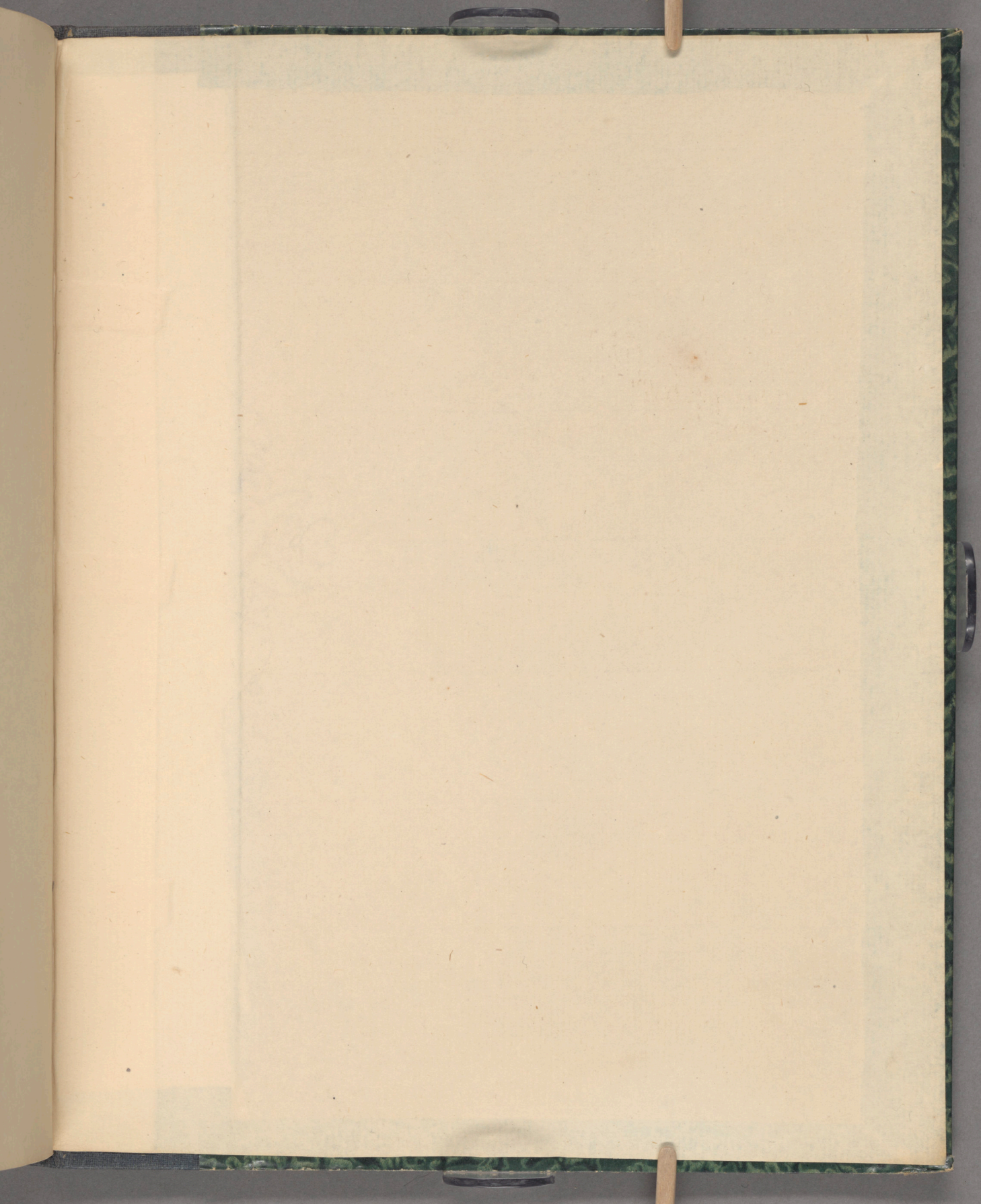

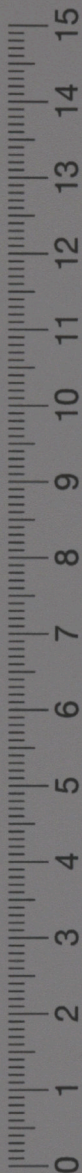

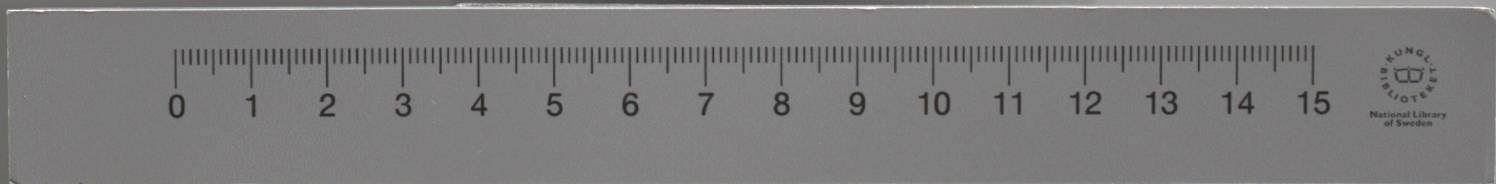
Riks-Bibliotheket.
STOCKHOLM.

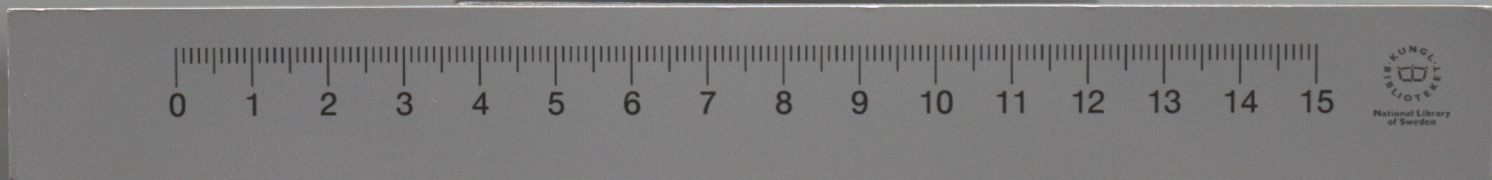
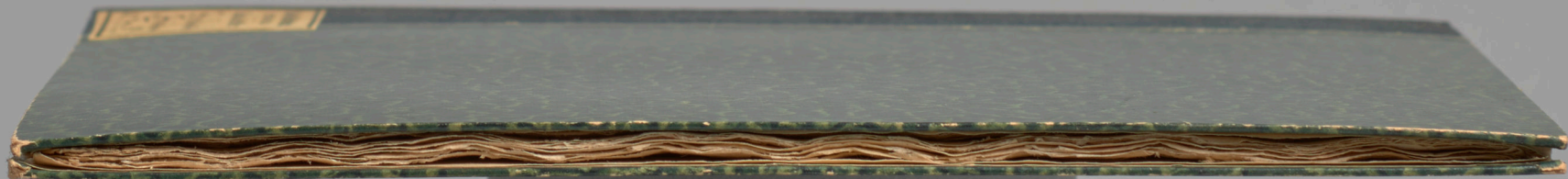
Handskrifter.

Fornhusk.

Fornlemn.

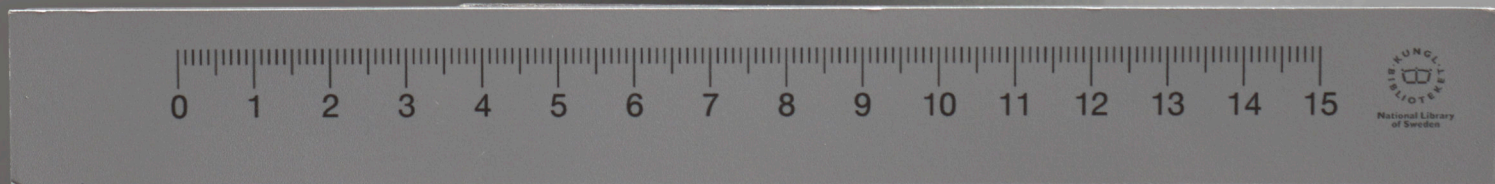
N°. 7 m. 29.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Jern, Ringkläckorna i Östergötland 1, 2

1797

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

UNIVERSITETSBIBLIOTEK
National Library
of Sweden

Rika-Biblioteket.
STOCKHOLM.
Handskrifter.
Jonknecht
No. 7 m. 29